

Nieuwsflash – Februari 2024

Epidemiologische update over luchtweginfecties

Op basis van de "[Respi-radar](#)"-indicatoren evolueert de epidemiologische situatie op 1 februari 2024 naar "niveau oranje", als gevolg van de toegenomen circulatie van Influenza en de daaruit voortvloeiende druk op de gezondheidszorg. Het aantal huisartsconsulten voor griepachtige symptomen is gestegen en ligt nu op een vergelijkbaar niveau als in dezelfde periode vorig jaar. De incidentie van ziekenhuisopnames voor ILI stijgt ook, maar blijft voorlopig onder het niveau van dezelfde periode vorig jaar. Het aantal huisartsconsulten voor influenza-infectie en het aantal ziekenhuisopnames voor influenza zijn sterk gestegen. De concentraties van SARS-CoV-2 in afvalwater en het aantal ziekenhuisopnames vanwege COVID-19 daalden in januari en zijn nu over het algemeen stabiel. Een [communicatie met de aanbevelingen](#) zal worden uitgestuurd door de RMG.

Kinkhoest – overlijden van zuigeling

We meldden in de [flash van oktober](#) dat er een verhoogde circulatie was van kinkhoest. Sinds augustus daalt het aantal gevallen van kinkhoest opnieuw, behalve in Vlaams-Brabant waar recent een stijging is vastgesteld vooral rond de Brusselse rand en bij kinderen. In december overleed helaas een zuigeling in Wallonië. Het vorige overlijden van een kind aan kinkhoest in België dateerde van 2015. De overleden zuigeling had geen onderliggende aandoeningen. Het kind was zelf nog te jong voor vaccinatie. Vaccinatie tijdens de zwangerschap was niet aan de moeder aangeboden en cocoonvaccinatie (het vaccineren van de entourage van de baby, vóór of kort na de geboorte) evenmin. Maternale kinkhoestvaccinatie is in België al 10 jaar [aangeraden](#) en de veiligheid is ruim aangetoond in verschillende internationale studies. Een [recent artikel uit het VK](#) toonde nogmaals aan dat kinkhoestvaccinatie tijdens de zwangerschap een effectiviteit heeft van 97% om mortaliteit door kinkhoest bij pasgeborenen te vermijden. Volgens de [laatste cijfers](#) zijn er in België uitgesproken verschillen in maternale vaccinatiegraad tussen de gewesten (85% Vlaanderen, 49% Wallonië, 37% Brussel). In Vlaanderen wordt deze vaccinatie [gratis aangeboden aan volwassen personen](#) (via Vaccinnet).

Salmonella Typhi et Paratyphi – asymptomatische drager

Infecties veroorzaakt door [Salmonella Typhi en Paratyphi](#) kunnen ernstig verlopen en zijn [meldingsplichtig](#) om transmissie in risicogroepen te vermijden. Zowel S. Typhi als S. Paratyphi kunnen ook leiden tot chronisch dragerschap waarbij een persoon de bacterie in zijn lichaam draagt zonder symptomen te vertonen (langer dan 12 maanden). Dit chronisch dragerschap is relatief zeldzaam maar kan een bron van infectie zijn voor anderen, vooral als een drager werkzaam is in de voedselbereiding of gezondheidszorg. Het is daarom belangrijk dat mensen met chronisch dragerschap goede hygiënemaatregelen toepassen, zoals regelmatig handen wassen. Er zijn momenteel geen data beschikbaar rond chronisch dragerschap van S. Typhi/Paratyphi in België. Daarom wordt door het [Nationaal Referentiecentrum voor Salmonella en Shigella](#) in samenwerking met Departement Zorg een opvolging naar dragerschap (12 maanden na genezing) bij meldingen van S. Typhi/Paratyphi met verhoogd risico op transmissie opgestart.

Tularemia – toename in Vlaanderen

In 2023 werd een verdere stijging waargenomen van autochtone [tularemie](#) in Vlaanderen, 7 gevallen werden gemeld in vergelijking met 4 gevallen in 2022. De bron van besmetting lag telkens in de oostelijke regio. Dit is zeker een onderrapportage gezien de bacterie moeilijk te diagnosticeren valt. Bovendien meldt het Agentschap Natuur en Bos een verhoogde circulatie van tularemie onder hazen wat het zoönotisch risico verhoogt. Deze diersoort is namelijk het belangrijkste reservoir in Europa vanwaar de bacterie zich (in)direct via insectenbeten en aerosolen kan verspreiden naar de mens. Het blijft daarom belangrijk om tularemie in de differentiaal diagnose te plaatsen bij patiënten met een lymfeklierzwelling met of zonder ulcus, systemische infectieus beeld en een pneumonie die niet beantwoordt aan de standaard therapie, vooral als er frequent contact is met naturomgeving of een insectenbeet werd gerapporteerd.

Tijgermuggen in België - Resultaten van 2023 surveillance

In 2023 werden via MEMO+ project (surveillance van exotische muggen) tijgermuggen (Aedes albopictus) gedetecteerd op 25 locaties in België, waarvan 18 gemeld door burgers via het burgerplatform [muggensurveillance.be](#) en 7 gedetecteerd via de actieve surveillance van snelwegparkings. Dit is twee keer zoveel als in 2022 (12 sites). De mug overwinterde ook in Lebbeke en Wilrijk. De tijgermug maakt een duidelijke opmars in België. Sciensano en het ITM lanceren een oproep tot actie om de vestiging en verspreiding van de tijgermug in België te vertragen, om zo de lokale overdracht van ziekten zoals dengue en chikungunya zo lang mogelijk uit te stellen. De actieve bijdrage van burgers is hierbij essentieel, zowel bij het melden van muggen (vanaf april) als bij het elimineren van potentiële broedplaatsen. Kunstmatige stilstaande wateroppervlakken, zoals regentonnen, bloempotten, dakgoten, moeten zorgvuldig schoongemaakt en geleegd worden om eitjes die aan de wanden vastzitten te verwijderen.

Zoönosen en vectoroverdraagbare ziekten - Samenvattend jaaroverzicht 2022 voor België

Dit rapport geeft de trends weer van zoönosen en door vectoren overgedragen ziekten zoals de ziekte van Lyme, tularemie, hantavirusinfectie, chikungunya en malaria. In 2022, was er enkel voor malaria een hoger aantal besmettingen. Deze trend zien we al meerdere jaren, onder meer door een toename van het aantal gevallen wereldwijd sedert 2016. Sinds 2020 is er jaarlijks minstens één geval van autochtone malaria besmetting door een geïmporteerde mug (via de luchthaven of een pakje). Het rapport is te vinden op de [Sciensano website](#).

Lancering van het NEHAP3-plan

Op 23 januari werd het [derde Nationale Actieplan voor Milieu en Gezondheid](#) (NEHAP3) gelanceerd. Dit ambitieuze plan, legt nieuwe accenten die zijn afgestemd op de huidige uitdagingen en heeft tot doel de veerkracht, de aanpassing en de strijd tegen de klimaatverandering te versterken en de schadelijke effecten van chemische stoffen op de menselijke gezondheid en het milieu te verminderen. Het wordt geïmplementeerd via verschillende internationale en nationale projecten, waaronder het beperken van [de impact van ozon en hittegolven op de gezondheid](#); monitoring van tijgermuggen ([MEMO+ project](#)) en het nationaal actieplan voor hormoonverstoorders ([NAPED](#)).